ФИФІ ФЫМЫГЪЭПУД, ФИ ІЕЙ ФЫМЫГЪЭПЦКІУ

АДЫГЭ ПСАЛЪЭ

АДЫГСКОЕ СЛОВО

КъБР-м И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

1924 ГЪЭМ И МЭКЪУАУЭГЪУЭ МАЗЭМ И 1 ЛЪАНДЗРЭ КЪЫДОКІ

№190 (23.598) ● 2017 гъэм жэпуэгъуэм (октябрым) и 4, бэрэжьей ● Тхьэмахуэм тхуэ къыдокІ ● И уасэр зы тумэнщ ● adyghe@mail.ru adyghepsale.ru

КъБР-м и Іэтащхьэ КІуэкІуэ Юрий яІуІащ ЩІалэгъуалэмрэ студентхэмрэ я XIX дунейпсо фестивалым, Сочэ къалэм щекІуэкІынум, Къэбэрдей-Балъкъэрым и лЫкІуэу хэтынухэм.

КІуэкІуэ Юрий яхуэзащ дунейпсо зэхыхьэшхуэм кІуэнухэм

● Дыгъуасэ

И ПСАЛЪЭМ и пэублэу, **КІуэкІуэ Юрий** жиІащ дунейпсо зэхыхьэм и къэралыбзэ, - пищащ и псалъэм КІуэкІуэ Юрий. - Иужьрей зэманым ди къэралым зэран къыхуэхъуну гупсысэ пхэнжхэр зиІэхэр куэду къыкъуэкІащ. Абы къыхэкІыу иджыпсту къэдгъэлъэгъуфын хуейщ: Урысейр зыми зэрыпэщІэмыуэр, дуней псом щапхъэ зэрыригъэлъагъунур и фІэщ зэрыхъур дыщІигъащ.

- УФ-м и Президент Путин Владимир жиІащ ЩІалэгъуалэмрэ студентхэмрэ я XIX дунейпсо фестивалым Урысейм сыт и лъэныкъэкІи фІыуэ зыкъыщигъэльэгъуэн зэрыхуейр, псом хуэмыдэу щІалэгъуалэ зэщІэхъееныгъэм къэралым гулъытэ хэха зэрыщигъэтыр къэгъэнэІуапхъэу зэрыщытыр. Апхуэдэ къыхуеджэныгъэм дэтхэнэми жэуаплыныгъэшхуэ фи пщэ кьыделъхьэ, - пищащ и псалъэм КІуэкІуэ Юрий. - Иужьрей зэманым ди къэралым зэран къыхуэхъуну гупсысэ пхэнжхэр зиІэхэр куэду къыкъуэкІащ. Абы къыхэкІыу иджыпсту къэдгъэлъэгъуфын хуейщ: Урысейр зыми зэрыпэщІэмыуэр, дуней псом щапхъэ зэрыригъэлъагъунур и фІэщ зэрыхъур дыщІигъащ.

- УФ-м и Президент Путин Владимир жиІащ ЩІалэгъуалэмрэ студентхэмрэ я XIX дунейпсо фестивалым Урысейм сыт и лъэныкъэкІи фІыуэ зыкъыщигъэльэгъуэн зэрыхуейр, псом хуэмыдэу щІалэгъуалэ зэщІэхъееныгъэм къэралым гулъытэ хэха зэрыщигъэтыр къэгъэнэІуапхъэу зэрыщытыр. Апхуэдэ къыхуеджэныгъэм дэтхэнэми жэуаплыныгъэшхуэ фи пщэ кьыделъхьэ, - пищащ и псалъэм КІуэкІуэ Юрий. - Иужьрей зэманым ди къэралым зэран къыхуэхъуну гупсысэ пхэнжхэр зиІэхэр куэду къыкъуэкІащ. Абы къыхэкІыу иджыпсту къэдгъэлъэгъуфын хуейщ: Урысейр зыми зэрыпэщІэмыуэр, дуней псом щапхъэ зэрыригъэлъагъунур и фІэщ зэрыхъур дыщІигъащ.

- Дэ фІыуэ къыдгуроІуэ дызыхэтыну Іуэхум и мыхьэнэр зэрыныкъэ абы жэуаплыныгъэшхуэ зэрыпылъымрэ. Апхуэдэ щІыкІэкІэ дэтхэнэри и Іуэхум бгъэдыхьэмэ, ди фІэщ мэхъу Къэбэрдей-Балъкъэрым и дахагъэр дуней псом зэредгъэлъагъуфынри, - жиІащ къэпсэльэн.

Борсэм къыщэхуэсахэр щыгъуазэ ищІащ фестивалым и щэнхабзэ Іыхьэм ахэр зэрыхэтыну щІыкІэм. Псалъэм къыдэкІуэу, Къэбэрдей-Балъкъэр къэралмэкъумэш университетым и «Синдхэр» ансамблым хэтхэмрэ пшынауэхэмрэ лъэпкъ къэфэкІэхэм, пшынэ еуэкІэм щыхуагъасэ дерсхэр фестивалым щатынущ, зэхыхьэр жэпуэгъуэм и 21-м щыізэхуащІыжкІэ екІуэкІыну ягъэхьэзыр «Урысей» шоу нэхъыщхьэм зыкъыщагъэлъэгъуэнущ. Борсэ Руслан къыщэрыхигъэщамкІэ, шоум зи лъэпкъ щэнхабзэр утыку къыщІрахьэну Кавказ Ищхьэрэм и щЫналъэхэм ящыщу зи насып къыхьар Къэбэрдей-Балъкъэрымрэ Шэшэнымрэщ.

Псоми екъулІэныгъэ яІэну КІуэкІуэ Юрий екъуэхъуащ, я зэфІэкІым, я Хэкум хуаІэ лЫгъуныгъэр къагъэльэгъуэну зэращыгугъри дыщІигъажащ.

ЩІалэгъуалэмрэ студентхэмрэ я дунейпсо фестивалым Къэбэрдей-Балъкъэрым щыщу хэтыну цІыху 80 къыхахащ. Гупым зэрыхэхуам, я мурадхэм я гугъу зэІущІэм къыщыпсэльащ КъБР-м и ЩІалэгъуалэ правительствэм хэт, «Мэшыкъуэ» щІалэгъуалэ форумым 2012, 2013 гъэхэм зи проектыр щыпхыщыгъэкІа **Жабеловэ Гюльнарэ**, волонтёр **Гьыдзэ Алинэ**, КъБР-м и Парламентым и ЩІалэгъуалэ палатэм хэт **Мамаев Таулан**, Налшык къалэ округым и щЫпІэ администрацэм и ЩІалэгъуалэ советым хэт, КъБКъУ-м и медицинэ факультетым и студент **Шарифи Роман**, КъБР-м Щэнхабзэмкіэ и министерствэм хьыбарегъащІэ ІэнатІэхэм ядалэжьнымкІэ и кІудамэм и унафэщІ **Романовская Анн**э, «Волонтеры-медики» урысейпсо жылагъуэ зэщІэхьееныгъэм и волонтер **Къущхьэ Залинэ** сымэ, нэгъэщІэкІэри.

БАГЪЭТЫР Луизэ.

● КъБР-м и Парламентым

Егоровэ Татьянэ цІыхухэм яІуощІэ

КъБР-м и Парламентым и Унафэщ Егоровэ Татьянэ зи щхьэ Іуэхукіэ зыкъыхуэзыгъэзахэм щаІуІащ «Урысей зэкъуэт» партым и Іэтащхьэ Медведев Дмитрий и щІыпІэ жылагъуэ егъэблэгъапІэм.

ЦІЫХУХЭР кьызытекІуьар я псэупІэм, я зэІуэпэщагъым пыщІа Іэхуэхэрт, псэупІэ-коммунальнэ ІэнатІэм зыщІыІуэ гугъуехьэрт.

КъБР-м и Парламентым и Унафэщым деж а махуэм къэкІуахэм ящыщу зыри гулъытэншэу къэнакъым: дэтхэнэ зыми гупсэхуу епсэлъащ, щыІэ хабзэм къиГъэувхэр тэмэму ягурыІуащ.

Ябынныкъуэ Іуэхухэр занщІэу яхуэзфІигъэкІащ, нэхъ зэпкърыхауэ зыхэплъэн хуей лъэлъухэр зэрызэфІахым Егоровэ Татьянэ и нэІэ тригъэтынущ.

КъБР-м и Парламентым и етхуанэ зэхуэсыгъуэм и депутатхэм я лэжьыгъэм и унэтІныныгъэ нэхъыщхьэхэм ящыщу закъыхуэзыгъаэз цІыхухэм ядэлэжьныр. «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и депутатым и статусым и Іуэхукіэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законымрэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Регламентымрэ япкъ иткІэ, депутатхэр пІалъэ убзыхуам тету хэзакІуэхэм яІуощІэ икІи я щхьэ Іуэхукіэ закъыхуэзыгъазэкэр ирагъэблагъэ. ЦІыхухэм щаІуощІэ «Урысей зэкъуэт» Урысейпсо политикэ партым и Іэтащхьэ Медведев Д. А. ди щІыналъэм щиІэ жылагъуэ егъэблагъэлъапІэм, зэхуэдэуи мэрем къэс республикэм и муниципальнэ зэгухьэныгъэхэм щадолажьэ. Къимыдэкіэ, КъБР-м и Парламентым и депутатхэр республикэм и щІыналъэхэм кІуэхуэ цІыхухэм абдеж щаІуощІэ.

Депутатхэр цІыхухэм щаІуІащІэ пІалъэхэр КъБР-м и Парламентым и официальнэ сайтым: www.parlament-kbr.ru итщ.

БАТЫР Любэ.

● Дифі догъэлъапІэ

Гу къабзэ, псэ хьэлэл

ЖЭУАПЛЫНЫГЪЭ хэлъу, зи гур ихъэщІыкІауэ хьэлэлу лъэпкъым хуэлажьэхэм ФЫщІэ лей яхуэфащэщ. Апхуэдэ пщІэ зыгъэльэгъэсыпхъэхэм ящыщу «Адыгэ псалъэ» газетым и корреспондент Къумахуэ Аслъэн. Илъэс щэщІым нэблагъащ дызэрызэрыцІыхьури, а зэманым къриубыдэу зы щыкІэмрэ зы щапхъэмрэ тетщ. ЦІыху щабэщ, Іэсэлъасэщ, гу къабзэ, псэ зэІуэ, хэлъэт зиІэ журналист набдзэгубдзапльэщ.

«ЦІыхур къэпцІыхун, зыхуэдэр нэсу къэпщІэн щхьэкІэ, шыгъу пут дэшхьн хуёйщ», - жаІэ. Ар пэжыгкІэ хъунщ, ауэ Къумахуэм и шьафэлІыфэм нэхъ пасэу щыгъуазэ сыхуэхъуауэ кьысфІощІ. ЛІэщІыгъуэ кІуам и пщІей гъэхэм икуэкэм Къэбэрдей-Балъкъэр радиом дыщызэдэлэжьащи, и гъурми и щІынэми мыІейуэ сыщыгъуазэщ. Нэхъыщхьэращи, адыгэ унагъуэ узынщэм щагъэсащ, нэмысымрэ хабзэмрэ я лъапІэныгъэхэр куууэ зыхещІэ, абыхэм хуосакъ, ирогушхуэ.

«Тёплъхьэр и хьэльэщ» псэльафэр куэдрэ къыдогъэсэбэп. Дауи, ар зыхужаІэр зи Іэнатіэм хуэпэж, лэжьыгъэр зыхуэдэр, абы и мыхьэнэр фІыуэ къызыгурыІуэ, зыщІригъэхыну зи гущхьэ къэмыкІ, и Іэрыкіым и уасэр зи гуащІэ хьэлэлкІэ зыгъэунэхуэрщ. Апхуэдэхэм ящыщу къызэІуахынтэ нобэ, жэпуэгъуэм и 4-м, зи ныбжьыр илъэс 60 ирикъу Къумахуэ Аслъэн. Зыхуеджар нэгъуэщІ ІэщІагъэми, журналист Іуэхум дихьэхауэ, и кьалэмыр жьыджэру егъабзэ.

- ЗэрыщІэщи, журналистыр махуэ кьэс гъащІэм и уэрыпІэм хэтщ, куэд ельагъу, Іэджи и нэгу щІокІ. Мис а псор гъэхуауэ, гурыІуэгъуэу, зэпэщчэуэ бэм я пащхьэм ирилъхьэн хуёйщ. А кьалэн мытынщым Аслъэн хьарзынэу пІэщІ, Нобэ ар ящыщу «Адыгэ псалъэ» газетыр зыгъэбжьыфІэхэм, абы и Іуэхур зыгъэкІуатэхэм.

Газетым и къудамэхэм ящыщу Къумахуэр зыхьэкІэ зыІыгъэгъэхьэну, Іэнатіэхэм я Іуэхущафэр куэдрэ зэпкърыхьныкъ, лъэныкъуэ псомкІи къэгъэльэгъуэнырщ. Абыхэм хохьэ кьуажэ гъащІэр зыхуэдэр, жылагъуэхэм щекІуэкІ зэхъуэкІыныгъэхэр, щызэфІагъэкІ Іуэхуэхэр зэпымыууэ хэІущІыІуэ щІынри. Рынок зэхущытыкІэхэм бжьыпэр щаубыд мы лъэхъэнэм хэпсэукІэр, дуи, а лъытэ нобэ, жэпуэгъуэм и 4-м, зи ныбжьыр илъэс 60 ирикъу Къумахуэ Аслъэн. Зыхуеджар нэгъуэщІ ІэщІагъэми, журналист Іуэхум дихьэхауэ, и кьалэмыр жьыджэру егъабзэ.

- ЗэрыщІэщи, журналистыр махуэ кьэс гъащІэм и уэрыпІэм хэтщ, куэд ельагъу, Іэджи и нэгу щІокІ. Мис а псор гъэхуауэ, гурыІуэгъуэу, зэпэщчэуэ бэм я пащхьэм ирилъхьэн хуёйщ. А кьалэн мытынщым Аслъэн хьарзынэу пІэщІ, Нобэ ар ящыщу «Адыгэ псалъэ» газетыр зыгъэбжьыфІэхэм, абы и Іуэхур зыгъэкІуатэхэм.

Газетым и къудамэхэм ящыщу Къумахуэр зыхьэкІэ зыІыгъэгъэхьэну, Іэнатіэхэм я Іуэхущафэр куэдрэ зэпкърыхьныкъ, лъэныкъуэ псомкІи къэгъэльэгъуэнырщ. Абыхэм хохьэ кьуажэ гъащІэр зыхуэдэр, жылагъуэхэм щекІуэкІ зэхъуэкІыныгъэхэр, щызэфІагъэкІ Іуэхуэхэр зэпымыууэ хэІущІыІуэ щІынри. Рынок зэхущытыкІэхэм бжьыпэр щаубыд мы лъэхъэнэм хэпсэукІэр, дуи, а лъытэ нобэ, жэпуэгъуэм и 4-м, зи ныбжьыр илъэс 60 ирикъу Къумахуэ Аслъэн. Зыхуеджар нэгъуэщІ ІэщІагъэми, журналист Іуэхум дихьэхауэ, и кьалэмыр жьыджэру егъабзэ.

Ущыгъуэ, ущыгъуэ щІэщыгъуэщ икІи цІыхухэр дихьэхыу йоджэ, иужькІэ фІыкІэ хъыпэджэжхэри мащІэкъым. Абы и щыхьэщ а тхыгъэхэм зэрегъэпщыпхым, Іэджи зэрыхуэзэщхьахауэ къыхэзэрыхыр, я мыхьэнэ елъытауэ зэрызэпкърихыр.

Илъэс хьщІым адыгэлІыр лІыпІэ иувэу аращи, дляпэкІи куэд къызэрыпэщыпхым, Іэджи зэрыхуэзфІэкІынум щэн къытесхьэркъым. Сыту жыпІэмэ, хуумыгъэфэщэну жыджэрщ, мурадыфІхэр мы гъащІэм хуэзпызыщэ цІыху жанщ.

Уэнншэу, и Іуэху Іыхьэр дагъэзэнщэу ирихьэкІыу и илъэс хьщІ юбилейм ІуощІэри, гу къабзэу, псэ пщІанэу, къызэрыгуэкІыу дунейм тет ди ныбжьэгъум икІи ди лэжьэгъум сохуэхъуэу гукъеуэ имыІэу, лъэпощхьэпо хуэмызэу адэкІи псэуну, и ныкъмрэ и Іыхьлыхьмрэ я гуфІэгъуэ куэд ильагъуну, зыхуэпабгъум я нэхъыфІыр кьехьулІэну.

ХЬЭЖЫКЪАРЭ Алик,
КъБР-м щІыхь зиІэ и журналист.

* * *

Илъэс хьщІ нобэ урикъуами,
Илъэс плІыщІым уи гур къыщынащ.
Гугъуехь псом зэхуэдэу утекІуами,
Ахэр пщІэншэу зыри къымына.
Уи нэр здэплъэм уи лъэр щыувыну,
Сыпхуохъуахъуэ, си дэлъху цІыкІу Аслъэн.

КЪАНКЪУП Рае.

КъБКъУ-м щыІащ УФ-м и Президентым дунейм и щытыкІэм зэрызихъуэжым пыщІа Іуэхухэмкіэ и чэнджэщэгъур

Бэрбэч Хьэтіутіэ и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым иджыблагъэ лэжьыгъэ Іуэхукіэ щыІащ УФ-м и Президентым дунейм и щытыкІэм зэрызихъуэжым пыщІа Іуэхухэмкіэ и чэнджэщэгъу Бедрицкий Александр.

ЕДЖАПІЭ нэхъыщхьэмрэ абы къедза щІынальэмрэ зэхъэзэкІухьа нэужь, дэ хьэщІэм зыхуэдгъэзащ икІи ильэгъуаэхэр къыззэрыщІхьуам тедгъэпсэльыхьащ. Бедрицкэм къыхигъэщащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и щІыналъэ дахэм, тхэр зыхуэпсам, щыхьэщІэну зэригуапэр. Дуней щытыкІэм зэрызихъуэжым и гугъу щищІым, Бедрицкэм къыхигъэщащ дунейр, зыуэр кІуэ пІэтми нэхъ хуабэ зэрыхъур зыгуэурым къыгупсысауэ зэрывармырар. Щытыкіэм зэрызихъуэжым щыхьэт техьуэ щапхъэхэр щІпІэ зэхуэмыдэхэм нэрылъагъу щохьу. Псалъэм папщІэ, Урысейм и Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и щІыналъэм уз зыщІэт уэлбанэщхуэу илъэсым кьриубыдэу къыщыхъуэхэр нэхъыбэ щыхъащ, абы гъэмахуэм уэшхыу къыщецыхьу нэхъ мащІэ хъуну къалъытэ зэман гъунэгъуэхэм. Ар экономикэм и щытыкІэм емыгуаузу кьэнэнукъым, псалъэм папщІэ, абы къишэнущ гъавэу кьрахьэлІэм кІэрыхуныр.

«Дуней щытыкІэм къыдэкІуэ гугъуехьэхэр пхуэгъэззэкІуэжынкъым щІэнигъэ кьэхутэныгъэшхуэхэр иумыгъэкІуэкІыу. УэращІыгуфыкІынщ а Іуэхум яужь итыр абы тегъэпсыхьа щІэныгъэм и мызаукъуэу, атІэ ди еджапІэ нэхъыщхьэхэми абы хуэфэщэн хэлъхьэныгъэ зэрыхуащІыр. ЕджапІэ нэхъыщхьэхэр зыубгъуауэ йолэжь щІыуэпсым и щытыкІэхэр, ахэр цІыхуэхэм я псэуКІэм зэрызэхуэжым зэрепхар джыным. ЕджапІэхэм, вузхэм я щІэныгъэ Іэнатіэхэм экологием пыщІа гугъуехьэр джыным хуэунэтІауэ ирагъэкІуэкІ лэжьыгъэхэм кьыпхуэмылъытэнкъым хуэдизэ сэбэпынагъ кьахъ. ИкъуэкІэ мыхьэнэшхуэ иІэщ щІэныгъэфІ зыбгъэдэлъ щІалэгъуалэр а лэжьыгъэм къыхьхьэным», - жиІащ Бедрицкий Александр.

УФ-м и Президентым и чэнджэщэгъур зи юбилейр мыгувэу зыгъэльэпІэну КъБКъУ-м къэхуэхъуащ екъулІэныгъэщІэхэр зыІэригъэхьэну, сыт и лЫнэныкъуэкІи зиузэщІыну, Къэбэрдей-Балъкъэрым и мызакъуэу, къэрал псом я сэбэп зыхэлъ жэрдэмхэр къыщыхалъхьэрэ ахэр гъащІэм хапщэфу лэжьэну зэригуапэри къыхигъэщащ.

СОЛГАЛОВЭ Наталье.

● Нобэ

Мэз Каринэ кърагъэблагъэж

Налшык къалэм Абхъазым и щІэр зезыхьэ и утыкум 2017 гъэм жэпуэгъуэм и 4-м Іэтауэ къыщрагъэблагъэжынущ альпинисткэ щІэрыІуэ, КъБР-м и Жылагъуэ палатэм хэт Мэз Каринэ. Непалым щыІэ, зи лъагагъэр метр 8156-рэ хъу Манаслу къуршым и щыгум ихьащ ар иджыблагъэ, «Семь вершин» клубым и экспедицэм хэту.

ГуфІэгъуэ зэхьхьэм крихьэлІэнущ КъБР-м спортымкІэ и министрыр, республикэм и Жылагъуэ палатэм хэтхэр, щІалэгъуалэ, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм я лЫкІуэхэр.

«Иджырей къалэм хуэфэщэн щытыкІэ къызэгъэпэщыным теухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и къэрал программэр къэщтэным и Іуэхукіэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэ

2017 гъэм шыщхьэуІум и 31-м №156-ПП Налшык къалэ

«Урысей Федерацэм хьихьэ щІыналъэхэм щагъэзащІэ къэрал программмэхэм, иджырей къалэм хуэфэщэн щытыкІэ къызэгъэпэщыным хуэгъэзэ муниципальнэ программэхэм трагъэкІуэдэн папщІэ Урысей Федерацэм и бюджетым къыхэкІыу субъектхэм я бюджетхэм хухах субсидиехэр зэрырат икІи зэрытрагуашэ щыкІэм теухуа Хабзэхэр къэщтэным и Іуэхукіэ» Урысей Федерацэм и Правительствэм 2017 гъэм мазаем и 10-м къыдигъэкІа унафэ №169-м ипкъ иткІэ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм **унафэ ещІ**:

1. «Иджырей къалэм хуэфэщэн щытыкІэ къызэгъэпэщыным теухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм 2018 - 2022 гъэхэм ятещІыхьа и къэрал программэр къэщтэн.

2. Мы унафэр зэрагъэзащІэм кІэлъыплъныр и пщэ илъхьэн Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэщым и къуэдзэ Бэлэтокъуэ В. Хь.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэщі МУСУКОВ Алий

ЩІы Іыхьэхэр зы лІэужьыгъуэм игъэкІауэ нэгъуэщІым хуэгъэкІуэным и Іуэхукіэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэ

2017 гъэм фокІадэм и 21-м №171-ПП Налшык къалэ

2017 гъэм бадзэуэгъуэм и 27-м Прохладнэ муниципальнэ районым и щІыпІэ администрацэм и лъэІу №52-1.1.12/2980-м хэпльауэ икІи Урысей Федерацэм и ЩІы кодексым и 8-нэ статьям, «ЩІыхэр е щІы Іыхьэхэр зы лІэужьыгъуэм игъэкІауэ нэгъуэщІым хуэгъэкІуэным и Іуэхукіэ» 2004 гъэм дыгъэгъазэм и 21-м къыдэкІа Федеральнэ закон №172-ФЗ-м, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и ЩІы кодексым и 6-нэ статьям япкъ иткІэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм **унафэ ещІ**:

1. Мэкъумэшхэр щащІэ щІыхэм кьахэгъэкІауэ промышленностым, энергетикэм, транспортым, связым, радиовещанэм, телевиденэм, информатикэм папщІэ къагъэсэбэп щІыхэм, хьэршыр къэгъэІурыщІэным хухаха щІыхэм, зыхъумэжыныгъэмрэ шынагъуэншагъэмрэ хухаха щІыхэм, нэгъуэщІ мурад щхьэхуэхэм хухаха щІыхэм щІыналъэ мыхьэнэ иІэу яуху объектым (гидрометаллург производствэ) и бгъэдыхьэпІэхэр къызэІуахын мурадкІэ Прохладнэ муниципальнэ районым щыщ Учебное кьуажэм и гъунапкъэхэм хиубыдэ щІы Іыхьэхэу метр зэбгъэзэнатІэ 17768-рэ метр зэбгъэзэнатІэ 6002-мрэ хъур гъэкІуэн, кадастр номерхэу 07:04:5600000:1150, 07:04:000000:1772 яІэу.

2. Къэралым итхьнымкІэ, кадастрымкІэ, картографиемкІэ федеральнэ Іэнатіэм Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щІэ къудамэм хуэзгъэльэгъуэн мыпхуэдэ зэхъуэкІыныгъэхэр ЯгъэІэпэхуэ мыхъу мылъкумкІэ зыуэ щыт къэрал реестрым халъхьэну.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм и Унафэщі МУСУКОВ Алий

НОБЭ

♦Псэущхьэхэр хъумэным и дунейпсо махуэщ

♦Жэпуэгъуэм и 4 - 10-хэр Хьэршыным и дунейпсо тхьэмахуэщ

♦ЦІыхубэм я дежкІэ Хьэршы лъэхъэнэм щыщІидза махуэщ, Астронавтикэм и дунейпсо федерацэм 1967 гъэм игъэувауэ. 1957 гъэм жэпуэгъуэм и 4-м СССР-м дунейм щыяпэу ЩІым и Іэрыщі спутникыр хьэршым иутІыпщащ.

♦Урысейм и Дзэ-Хьэрш къарухэм я махуэщ

♦УФ-м и МЧС-м граждан зыхъумэжныгъэмкІэ и дзэхэм я махуэщ

♦1904 гъэм къызэрагъэпэщащ «Гётеборг» (Швеце) футбол командэр.

♦1910 гъэм Португалиер республикэ зэрыхъуам теуХуа унафэ къащтащ.

♦1916 гъэм и лЫабжьэр яГъэтІылъащ Романов-на-Муроме къалэм. Совет властыр ува нэужь абы и иджырей цІэр - Мурманск - фІащащ. 1985 гъэм абы Къалэ-ЛІыхьэжь цІэр фІащащ.

♦1921 гъэм РСФСР-м и Къэрал банкыр къызэрагъэпэщащ.

♦1957 гъэм СССР-м хьэршым иутІыпщащ ЩІым и япэ Іэрыщі спутникыр.

♦1976 гъэм Ипщэ Уралым щыяпэ еджапІэ нэхъыщхьэр - Челябинск дэт къэрал университетыр - къызэІуахащ.

♦1986 гъэм «Іуащхьэмахуэ лъапэ» къэрал лъэпкъ парк зыхъэрагъэпэщащ.

♦Франджы усакІуэ, политик, «Интернацион» гимным и псалъэхэр зытха **Потье Эжен** къызэралъхурэ илъэс 201-рэ ирокъу.

♦Совет режиссёр, актёр, сценарийхэр зытх, СССР-м и цІыхубэ артист, Урысей Федерацэм и Къэрал саугъэтыр зрата **Хуциев Марлен** и ныбжьыр илъэс 92-рэ ирокъу.

♦Журналист, «Адыгэ псалъэ» газетым и лэжьакІэ **Къумахуэ Аслъэн** и ныбжьыр илъэс 60 ирокъу.

Дунейм и щытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэриІыкІ, Налшык зэрІу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градуси 10 - 12, жэщым градуси 2 - 4 щыхъунущ.

Зыгъэхьэзырар
ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Зызыгъэгусэ и Іыхьэ ныбэ уз хуэхущхъуэщ.

● КЪБР-м и Парламентым

БалигъыпIэм нэмысахэм папщIэ

КЪБР-м и Парламентым и Унафэщі Егоровэ Татьянэ Іуэхугъуэ 40-м щIигъум щыхэплъа зи чэзу зэIущIэр иригъэкIуэкIащ.

АБЫ ЩЫТЕПСэЛЪЫХЬАЩ «КЪБР-м и мафIэсгъэункIыфI Іэнатіэм теухуауэ» КЪБР-м и Законым халъхь зэхъуэжIыныгъэхэм ятеухуа хабзэм и проектымрэ «Къэбэрдей-Балъкъэрым мафIэс шынагъуэншагъэр къыздэхущIэзгъэпэщам и Іуэхукіэ» КЪБР-м и Законым и 3-нэ Іыхьэмрэ. КЪБР-м и Парламентым Законым тетыныжх хабзэр хъумэныжIэ и комитетым и унафэщI **Кривко Михаил** къыздэхущIэщамкIэ, зи гугъу ящI законопроектыр ягъэхьэзырац «МафIэсгъэункIыфI Іэнатіэм и Іуэхукіэ» Федеральнэ законыр 2017 гъэм мазаем и 22-м къыздэхущам къыхэкIыу. Ар тещIыхьащ мафIэсыр щагъэункIыфIкIэ е ар къэмыхъун щхьэкIэ лэжьыгъэ щрагъэкIуэкIкIэ, апхуэдэ къалэнхэр зи пщэ дэлъ Іэнатіэхэмрэ щIыхэмрэ хабзэм тету Іуэхур зэрызэдащIэр егъэфIэкIуэным.

ЗэIуцIэм щыхэплъащ «Къэбэрдей-Балъкъэрым балигъыпIэ нэмысахэм хабзэр къызэпемыгъэудыным, ахэр балигъхэм я нэIэ щIэгъэтыным теухуа щытыкIэр зэрырагъэфIэкIуэнум и Іуэхукіэ» КЪБР-м и Законым халъхь зэхъуэжIыныгъэхэмрэ «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм балигъыпIэ нэмысахэм я Іуэхуэхэмкіэ и комиссэхэмрэ балигъыпIэ нэмысахэм я Іуэхуэхэмрэ абыхэм я хуитныныгъэхэр хъумэныжIкIэ комиссэхэмрэ я лэжьыгъэхэр къызэгъэпэщыным ехьэлIауэ щIыпIэ самоуправленэм и органэм къаралым хуитныныгъэ хэхахэр яритыным теухуауэ» КЪБР-м и Законым и 1-нэ статьямрэ.

КЪБР-м и Правительствэм и жэрдэмкIэ, зэIущIэм щытепсэлъыхьащ «КЪБР-м административнэ хабзэхэр къыщыдзэпемыгъэуфынымкIэ и Кодексым и 8.2 статьям хэлъхьэн хуей зэхъуэжIыныгъэхэм ятеухуауэ» КЪБР-м и Законым и проектым.

КЪБР-м и Парламентым Щэнхабзэмкіэ, граждан, жылагъуэ Іуэхущіапіэхэм зегъэужынымрэ цIыхубз хъыбарегъащIэ Іэнатіэхэмкіэ и комитетым и унафэщI **Пащты Борис** утыку кърихьащ «Къэбэрдей-Балъкъэрым и архив Іуэхум теухуауэ» КЪБР-м и Законым халъхьэну зэхъуэжIыныгъэхэм я проектэгъэр зэрахъумэ пIалъэр псоми я зэхуэдэу щытын зэрыхуейр.

Депутатхэм унафэ къащтащ КЪБР-м и Парламентым и ЩIыхь тхыльыр «Къэбэрдей-Балъкъэр» къэрал телерадиокомпаниием и лэжьакIуэхэу Джангуразовэ Мариям, Сай Дмитрий, Хоргуани Этери, Дзэлыкъуэ районым и щIыпIэ администрацэм и юрист нэхъыщхьэ Бжэныкіэ Анатолий, Москва кьалэм Уэыншагъэр хъумэныжIкIэ и департаментым Спасокукоцкий С. И. и цIэр зезыхьэ и кьалэ клиникэ сымаджщ хъэрал бюджет Іуэхущіапіэм и дохутыр, гинекологие кьудамэм и унафэщI Сонэ Маринэ сымэ иратыну.

КъищынэмыщIауэ, а Іэщіагъэм ирилажьэ гуп Егъэджакіуэм и махуэм ирихьэлIэу ягъэпажэну кьухалъхьащ.

Депутатхэр щхьэхуэу тепсэлъыхьащ «Ростелеком» ПАО-м Къэбэрдей-Балъкъэрым щIэ кьудамэм и Іуэхутхьэбзэхэр цIыхухэм я деж нэхъсыныжкIэ лэжьыгъэр егъэфIэкIуэным пыщIа Іуэхуэхэм.

КЪБР-м и Парламентым и пресс-Іуэхущіапіэ.

● Дунейпсо Адыгэ Хасэ

Иджыблагъэ Налшык къалэ щекIуэкIащ Дунейпсо Адыгэ Хасэм и Гъэзэщакіуэ гупым хэтхэм я зи чэзу зэIущIэ. Абы хэтащ Тыркум, Иорданием, Сирием, Адыгей, Къэрэшей-Шэрджэс, Къэбэрдей-Балъкъэр республикэхэм, Ставрополь, Краснодар крайхэм щыIэ Хасэ къудамэхэм я лIыкIуэхэр.

Лъэпкыр зыгъэпIейтей Іуэхухэм топсэлъыхь

ЗэIуцIэм кырихьэлIащ КЪБР-м и Іэтащхьэм и Администрацэм Унафэщі **Къуэдзокъуэ Мухьэмэд**, КЪБР-м и Іэтащхьэм и Администрацэм ЩIыналъэ политикэмкIэ и управленэм и унафэщI **Къужей Артем**, КЪБР-м Граждан жылагъуэ Іуэхущіапіэхэм ядэлжьэныжмрэ лъэпкъ Іуэхуэмкіэ и управленэм и унафэщI **КIуарашын Анзор**, УФ-м и Жылагъуэ палатэм хэт **Нэхущ Заурбий**, ДАХ-м и Хасащхьэм хэт, Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и тхьэмадэ **ХьэфIыщIэ Мухьэмэд**, Адыгэ жылагъуэ зэгуэхьэныгъэхэм я лэжьыгIэр зэзэгъэуIу советым и тхьэмадэ **Къалмыкъ Жылзбий** сымэ, нэгъуэщIхэри. Гъэзэщакіуэ гупым и зэхуэсым апхуэдэу хэтащ Москва къикIа хьэщIэ, УФ-м и Президентым ЩIыналъэ политикэмкIэ и управленэм и чэнджэщагъу нэхъыщхьэ **Мартынов Вадим**.

Сэхъурокъуэ Хьэутий хамэ къэрал, гъунэгъу зэгъуэгукъэм къикIа лIыкIуэхэм сфIэхъус псалъэкIэ захуигъэзащ икIи зэрыдзлэжьэну жыпхъэр яубзыхури, Іуэхум пэрыхьащ.

Лъэжьгъэм и пэ къикуэу Сэхъурокъуэ Хьэутий, ДАХ-м къыбгъэдэкI ЩIыхь тхыпхъэр яритащ спорт и лэжьныкъэхIэхъуIэнабгъэ-Щолджэнцыкіу Залинэ Хьэсэн и пхъурщ, телефоныр: 89280820912); КIуэкIуэ В. М. и цIэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал аграрнэ университетым (2-нэ корпус, №№404-нэ, 409-нэ, 413-нэ пэшхэр, жэуап зыхьыр Экономикэмкіэ институтым и унафэщIым и къудамэ Тагъуэзо Аслъэн Хьэжысмел и къуэрщ, - телефоныр: 89287120880).

Диктантым хэтыну хуейкэр езыхэр зищысыр къэзыгъэпIалъэуэ тхыпхъэр яIыгъыу ар щатхыну махуэм пщэдджыжьыр сыхьэти 9-м ирагъэблагъэ. Іуэхум уэхтын папщIэ япэщIыкIэ зебгъэтхъунущ. Дикантыр ящепщытэн папщIэ Іаха тхыгъэхэм зыри тепсэлъыхьыркъым икIи зыми иратыжыркъым. ЩIыпIэхэм къэмыкIуэфхэм дикантыр онлайнкIэ а махуэ дыдэм сыхьэтыр 12-м ятх хъунущ. ТегъэщIапIэ ящынущ Урысейм и ВЭО-м и сайтым кьыдгъэзэжыну.

Налшык мы телефонхэмкIэ фыщыщIэупщIэ хъунущ: КЪБР-ВЭО - 403995; 407047; 89640313441.

УЛЬЯНОВЭ Татьянэ.

● Литературэ

Гум и нур

Москва дэт «Российские писатели» тхылъ теданIэм иджыблагъэ къыщыдэкIащ Балъкъыз Батий «Гум къыщыблэщэхуу зыгъэгъэ» зыфIищащ и тхылъыр.

«ИДЖЫРЕЙ урысей усыгъэхэр» Іыхьэм хэту дэнэм къытехьа тхылъыр купщIафIэ дыдэщ. Балъкъыз Батий и хъэтIыр зи нэIуасэ дзэтхэнэми къымыщIыжыкIкIэ Іэмал иІэкъым философие гупсысэ куу зыщIэлъ усэ сатырхэр. Ахэр тегъэщIащ гурыщIэм, къызэрыгуэкI цIыху гъащIэм и теплъэ гукIинэжхэм. Мыбыхэм ящIыгъуу ди блэкIам, ди нобэм, ди къэкIуэнум уезыгъэгупсыс балладхэр.

Балъкъызым и Іэдакъэм псори зэхэту тхылъитху къыщIэкIащ. Абыхэм я гугъу зыбжанэрэ щытщIащ «Адыгэ псалъэм» и напэкIуэцIхэми. Иджырей тхылъым щыізэхуэхьэсащ илъ итахэм я нэхъыфIхэр. Батий езыр гъащIэм куууэ хэзыщIыкI цIыхуу. Москва Горькэм и цIэр зэриихьу дэт Литературэ институтыр къыуэ дэ Литературэ институтыр къыуэ нэужь къулыкъу щищIащ хабзэхъумэ Іэнатіэхэми, ведомствэ щхьэхуэхэми. Иджыпсту Налшык къалэ и администрацэм и къудамэм и унафэщIщ.

Балъкъызым абдыгэбзкIэ итха усэхэр урысибзэкIэ зэридзэкIащ абы ящыедджа, дзэ хуэIухуэщIэхэмкIэ журналист, полковникыу заласым щыIэ Батыни Валерий. Шэч хэлъхьэм Балъкъыз Батий и тхылъым ди литературэ тхыгIыпIэ ящынущ.

ЖАНХЪУЭТ Зуэз.

● Налшык

Къалэр зэIуэзэпэщ ящI

«Иджырей къалэ кIуэцI» къэрал программэр купщIафIэу ди щыналъэм щагъэлажьэ.

МЫ ИЛЪЭСЫМ дызэрытехьэрэ къат куэду зэтет унэу 127-м я бжэIупэхэр зыхуей хуэгъэзэным егугъуащ. Тырныауз, Щыджэнцыкіум я цIэхэр зезыхьэ уэрамхэм тет унэхэм ящыщу 8-м я бжэIупэхэр асфальткIэ къращIыкIащ, унэ щIыхьэпIэхэм екIуалIэ лъагъуэхэр бетон къэухьхэмкIэ екIуу къыпагъэщхьэхукIащ. Иджы унэхэм я хъурегъакIэ щхьэантIагъэхэмрэ жыгыщIэ цIыкIуэхэмрэ щыхасэнущ, тетIысхьэпIэхэмрэ къэрыхужбжьэрыхуэм папщIэ идзапIэхэмрэщагъэувынущ, жэщ уэздыгъэхэр щыпагъэнэнущ.

Фучик и цIэр зезыхьэ уэрамым тет №3-нэ унэм и бжэIупэр асфальт зэрыралъхьэным хуагъэхьэзыр, абы хуэзэ гъуэгурп нэхъ бгъуэ ящынущ. Адрей зэлэжьа бжэIупэхэм хуэдэ щхьэбзэу, мыхэри тетIысхьэпIэхэмрэ удз гъэгъа гъэтIысыпIэ дахэхэмкIэ ягъэщIэрэщIэнущ.

ШЭРЭДЖ Дисэ.

● КЪБР-м и прокуратурэм

Къапэщытхэр нэхъ мащIэкъым

КЪБР-м и прокурором и къуэдзэ Махуэ Артур иригъэкIуэкIа зэIущIэм щызэпкърахащ къэрал кIуэцI Іуэхуэхэм КЪР органхэмрэ суд приставхэм я Іэнатіэхэмрэ уголовно-процессуальнэ лэжьыгъэр къызэрызэрагъэпэщ щыкIэм кIэлъыплъыр я къудамэм япэ мазихым зэфIигъэкIар.

КЪЫЗЭРАГЪЭЛЪЭГЪУАМКIэ, цIыхуэхэм конституцIэкIэ яIэ хуитыныгъэхэр хъумэным, уголовнэ Іуэхуэхэм пэублэу зэрызэплъэ хабзэр гъэбыдэным гулъытэ хэха хуащIащ. Лэжьыгъэм и къызэгъэпэщыкIэми, и фIагъми куэдкIэ хэхъуащ. КЪБР-м щыIэ МВД-м следствэр пэублэу езыгъэкIуэкI, Іуэхум пщIэдзэу хэплъэ и органхэм я къудамэхэм яIэщIэкIа щыиугъэрэ ялэжьа къуанщагъэу щиплIым щIигъу къыщIагъэщащ. Абыхэм ящыкIа, уголовнэ Іуэху къараГъэIэтын папщIэ, УФ-м и УК-м и 228.1-нэ статьям и япэ Іыхьэмкіэ унафитI ягъэхьэзыращ, къалэн ящыщыщI тхылъ бгъущI хуатхати, псори ягъэзэкIуэжащ, хабзэм къемызэгъ акту хъ ыкIи зэтрагъэувыIащ. Тхыгъэ 12 ягъэхьэзырати, абыхэм хэплъэри, къулыкъущIэ 28-рэ дисциплинэ жэуапым ирашэлIащ. ИрагъэкIуэкIа лэжьыгъэм кърикIуам теуха хуэбарегъащIэ, зэрыгъаз тхыгъэ 30 къалэхэм (районхэм) я прокурорхэмрэ кIэлъыплъыныгъэм щIэт Іэнатіэхэмрэ хуагъэхьащ.

Ещанэ кварталым судым нэмыс щыкIэ Іуэхум зэрыхэплъэщIыкIэм кIэлъыплъынущ, къалэхэмрэ районхэмрэ я прокатурэхэм щIыпIэхэм щадэлэжьнущ, къыщIагъэщ ныкъуасныгъэхэри чэзум зэрагъэзэжIуэжыр къапщытэнущ.

Зэ1ущIэм щагъэзбелджыпащ Іуэхур пщIэдзэу зэхэзыгъэкI органхэм я лэжьыгъэр егъэфIэкIуэным, кIэлъыплъакIуэ прокурорхэм яхь жэуапым хэгъэхуэным, дисциплинэр гъэпъэщыным, щIэпхъаджагъэхэм зэрапэщIэт Іэмалхэр нэгъэсауэ къэгъэсэбэпыным, уголовно-процессуальнэ хабзэр гъэбыдэным, цIыхуэхэм конституцэкIэ яIэ хуитныныгъэхэр хъумэныжрэ уголовнэ Іуэхуэхэм щысхьэпIэкIэ процессуальнэ щэсыпIэхэр къахуэзэгъэпащынымрэ хуэунэгIпаУэ зэфIэгъэкIыпхъэхэр.

Сом мин 50-кIэ йотхьэкъу

Щэджэм муниципальнэ щыналъэм хыхьэ Булунгу. Эльтюбю къуажэхэм щыпсэуухэм зэрызыхуагъэзар районым и прокуратурэм зэхигъэкIащ.

КЪЫЗЭРАХУТАМКIэ, 2016 гъэм и кIэхэм Щэджэм Ипщэ къуажэм и щыпIэ администрацэм и Іэтащхьэ Гемуев Я. «Ухуэныгъэм ирахьэлIэ псэуалъэпхъэхэм я Налшык завод» ООО-м и лыкIуэ Гемуев К. ирищIылат Щэджэм-2 - Булунгу автомобиль гъуэгум къыщыщIэдзауэ Щэджэм Ипщэ жылагъуэм хуэзэ Тузулгу ауэым екIуалIэ, щыпIэ мыхьэнэ зиIэ автомобиль гъуэгур зэгъэпэщыжыным теухуа муниципальнэ зэгурыуэныгъэу тIощI.

Псоми я зэхуэдэ автомобиль гъуэгум елэжьыну подрядчикыр ирагъэджын и лъэныкъуэкIэ иужьрей илъэсищым ехьэлIэныгъэшхэр зэрызыIэрагъэхьар, щIэх-щIэхыурэ зэхуафIэ и гуфIэгъуэ зэхьэхьэхэр Іэтауэ ирагъэкIуэкIыныжмкIи, нэгъуэщI зыкъомкIи къэралыр къазэрыкъуэвэр. Абы жиIащ Израилым и унафэщIхэм абы ис адыгэхэм гупльэгъэ къыхуащIу, журтхэм ягурыIуэу, къэрзынэу зэрыщыпсэур. Апхуэдэу Псэнэсом къыхигъэщащ илъэсиплI хъуауэ я сайт гупхэр Къэбэрдей-Балъкъэрми Тыркуми зыплъыхьакIуэ, зыгъэпсэхуакIуэ къызэрагъэкIуэр, иджы Тыркум, хэкум щыщ сабийхэр Израилым кIуэну зэрыщыгугъыр.

- Мыр щIэтщIэр ди щIалэгъуалэращ: сабийхэр зэхуэзэмэ, я щхьэ, я хабзэ зэрыщIэнщ. Нобэр къыздэсым зи Іуэху зетхуари адэкIэ дызытелажьэнурэ къызыхэкIар ящIэжу ди щIэблэр гъэсэныращ. Ар къэдгъэпэсэгъэн щIэнкIэ илъэс къэскIэ фестиваль зэхудошэ. Абы хэкурысхэр, артист пажэхэр идогъэблагъэ. Дызыхэс лъэпкъхэм апхуэдэ щыкIэкIэ ядогъащIэдзэзрымылъапсэнэшэр, лъэпкъышуэ дыкъызэрыхэкIар, - жиIащ Закарие.

Апхуэдэу Нэпсор кьытеувыIащ школым адыгэбзэр зэрыщрагъэдж щыкIэм кIуэ пэтми зэрызихъуэжым, ебгъуанэ классыр къауха нэужь адыгэбзэр зэращIэмкIэ экзамен кьыIахыну хуит зэращIар, ар ехьэлIэныгъэшхуэу къызэралыытэр.

Хэхэс сабийхэм Къэбэрдей-Балъкъэрым зыщегъэгъэпсэхуныр эи пщэ дэлъ къулыкъущIапIэр Къбр-м Граждан жылагъуэ Іуэхущіапіэхэм ядэлэжьэнымрэ лъэпкъ Іуэхуэмкіэ и управленэр арати, абы и унафэщI **Кlуарашын Анзор** жиIащ, хабзэ зэрыхъуам тету, мы гъэми къэралищым къикIуеу сабий 60 къаралъэблагъэу Налшык и зыгъэпсэхуупIэ унэхэм зэрыщагъэхьащIар.

- Ди мурад нэхъыщхьэхэр къыдэхуIуIаеу къызэолIыну ар мы Іуэхум теухуауэ: адыгэбзэмкIэ, хабзэ зехьэныжмкIэ дерсхэр ядедгъэкIуэкIащ электрон аукционкIэ зигъэбелджылы хуеями, зэгурыIуэныгъэ псори зы Іуэхущіапіэм лъитэсат.

Зэпеуэ Іэмалыр къимыгъэсабзэпу муниципальнэ зэгурыIуэныгъэхэр зэрырищIылам, хьэрхуэрыгъэм и хабзэхэр къызэрызэпиудам къыхэкIыу, УФ-м и КоАП-м и 7.29-нэ статьям и 2-нэ Іыхьэмкіэ, Щэджэм Ипщэ къуажэ администрацэм и Іэтащхьэм хуэгъэзауэ щIыналъэ прокуратурэм административнэ Іуэху къызэIуихащ. Абы хэплъэри, Гемуев Я. сом мин тхущIкIэ етхьэкIуащ.

КЪБР-м и прокуратурэм и пресс-Іуэхущіапіэ.

● Гуфіэгъуэ зэхыхьэхэр

«Сэ сыадыгэщ!» - ар ину жызоІэ

Бэрэбч Хьэтіутіэ и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым и медицинэ колледжыр (унафэщІыр Пщыбий Светланэщ) сыт щыгъуи цІэрыІуэщ ирагъэкІуэкІ егъэджэныгъэ лэжьыгъэшхуэмкІэ, ягъэхьэзыр Іэщіагъэпіхэмкіэ. А Іуэхугъуэм къыдэкІуэу колледжым дапщэщи щокІуэкІ гъэсэныгъэм епха лэжьыгъэ купщІафІэхэри. ЩІалэгъуалэр адыгэм игъащІэми къыддекІуэкІ лъапІэныгъэхэм хуэущиныи, лъэпкъ гъэсэныгъэ яхэлъхьэным хуэгъэпсат колледжым иджыблагъэ щекІуэкІа гуфІэгъуэ зэхуэсыр. Ар епхат Адыгэхэм (шэрджэсхэм), Адыгэ фащэм я дунейпсо махуэхэр гъэлъапІэным.

«ХАБЗЭР Іэт, лъэпкъым къуэт!» къыхуеджэныгъэм щІэту екІуэкІа зэхыхьэм жыджэру хэтащ колледжым и студентхэр, абы адыгэбзэмрэ литературэмрэ щезыгъэдж лэжьакІуэ пашэхэр, Іэнатіэм и унафэщІхэр. Ахэр псори щызэхуэсат еджапІэм и щІыбагъ пщІантІэшхуэм.

Гуфіэгъуэм екІуу къыхуэзрагъэпэщат а пщІантІэм и утыкушхуэр. Дэнэкіи ныплъагъурт «Дызэкъуэтмэ, дылъэщщі!», «Сэ сыадыгэщ, ар ину жызоІэ!», «Си бзэ - си псэ, си дунеі!», «Фарзщи, адыгагъэм фемыІусэ, ар псэунщ, бэуэхукІэ зы адыгэ», «Утыку зэрихьэр лъапэщи, къызэрикІыжыр напэщІ!», «Фифі фымыгъэпуд, фи Іей фымыгъэпщкІу», «Хабзэр лъэпкъым и набдзэщ» хэкупсэ къыхуеджэныгъэхэр, «Уи анэбзэр гъафІэ, Ар бгъэ дамэу щэщІ. Адэжь и жьэгу мафІэу, Тхуахъумам ар пэщІ», «Мы уэмрэ щІымрэ яку дэт адыгэр, Зэдэпсэуну хъуэхъур доІэт! Маржэ, адыгэхэ, фэ жыфІэрэй: Си лъэпкъ, си тхыдэр - си дунейщІ», «Адыгэ къафэ, Адыгэ къафэ, Адыгэм псэуэ иІэр уэращ. «Адыгэ щІыпІэ, Адыгэ уафэ», - ЖезыгъэІэжыр уи фащэращІ», «Гъагъэ, бжьыфІэ, си Адыгэ лъахэ, Гугъэ нэхуу уиІэр уэ къыбдрехьуж. БгъэІун уи цІэр зы зэман плъэкІащи, Ар ди гъащІэ хабзэ хэткІи ирехъужі» уэсэ сатырхэр.

Гуфіэгъуэ зэхуэсыр къызэІуахащ икІи ирагъэкІуэкІащ студент пашэхэу Къуэдз Аслъэнрэ Дэхъу Аидэрэ. Къызэхуэсахэм гуапэу екъуэхъуа нэужь, ахэр тепсэлъыхьащ Адыгэхэм, Адыгэ фащэм я дунейпсо махуэхэм я къекІуэкІам.

- ЩІыгум и ныбжьым ебгъапщэмэ, псэ зыІут дунейм епльытмэ, щІыхум къикІуа гъуэгур кІэщІ дыдэщ, тхыдэм и щапхъэхэмкІэ ар машІэщ. Алхуэдэу щытми, адыгэхэр тхыдэ гъэсэгъанэ кІыхь къэзыкІуа лъэпкъ уардэщ. Адыгэ-абхъаз-абазэ лъэпкъхэм я къекІуэкІыкІар зыдж еджагъэшхуэ куэдым къызэралъытэмкІэ, адыгэхэм я къежьапІэу убж хъунущ илъэс минитхукІэ узэІэбзэкІыжмэ щыІа Хьэт къэралыгъуэр. Ди лъэпкъыр езыр сыт щыгъуи зэрызэджажу щытар - адыгэщ, бзэуэ тІурылъри адыгэбзэщ; гъащІэ щІыкІэу, гъэпсыкІэу, дуней тетыкІэу, щІыху зэхущытыкІэу диІэм зэреджэр адыгагъэщ, адыгэ хабзэщ. Адыгэхэм къэткІуа илъэс мин бжыгъэ хъу гъащІэ гъэугум нэгъуэщІ лъэпкъхэм къытфІащуэр, ауридэжэу щытауэ тхыдэм цІэ куэд хэтщ. Нобэкіэ дэ дуней псом дыкъацІыхуу «адыгэ», «шэрджэс» псалъэхэмкІэ, - жаІащ абыхэм. - Адыгэхэр щопсэу Урысейм хыхьэ Адыгей, Къэбэрдей-Балъкъэр, Къэрэшей-Шэрджэс республикэхэм, Краснодар, Ставрополь крайхэм, Осетие Ищхьэрэ - Алание Республикэм. Адыгэу Урысейм исыр мин 750-м нос. КъинэмыщІауэ, хамэ къэралхэм адыгэу щопсэу мелуаниблым щІигъу. Абыхэм я нэхъыбапІэр Тыркум щыІэщ, адыгэ щымащІэкъым Сирием, Мысырым, Иорданием, Къуэкіыпіэ Гъунэгъум и адрей къэралхэми, Балканым, Къуэкіыпіэ Европэм, Америкэм.

Аслъэнрэ Аидэрэ къызэхуэсахэр щыгъуазэ ящІащ адыгэхэм я лъэпкъ лІакъуэ 12-м. Абыхэм я цІэхэр: къабэрдей, натыхъуей, бесльэней, еджэрыкъуей, жаней, мэхъуэш, хьэтыкъуей, шапсыгъ, абазэхэ, адэмей, кІэмыргуей, бжьэдыгъу - зытет «вагъуэхэр» Іэтауэ яІыгът адыгэ фащэ екІуэхэр зыщыгъ еджакІуэхэм. Гуфіэгъуэм къэрихьэлІаэхэм ящыщ куэдым абдежым, дауи, ягу къэмыкІыжу къэнакъым лъэпкъ шэрджэс усакІуэ Бемырзэ Мухьэдин и къалэмыпэм къыпыкІа сатырхэр:

Адыгэ лъэпкъым и Іэпкълъэпкъ
пщыкІуті -
Адыгэ анэм и зэш бын гъуэзджэ,
Фэ адэжь хэкум вагъуэу фыщыпыдт,
Фыкъэзыпльагъуэр къывгъуапсэу
зэкІэ.

Адэкіэ псалъэмакъыр траухущ ди щІынальэм и щІыуэпс хъугъуэфІыгъуэхэм я нэхъыщхьэ Іуащхьэмахуэ.

- ЖьакІэху хъужу Кавказ къуршым къыщхьэщытщ «Насыпым и Іуащхьэкіэ» зэджэ а бгыщхуэр. Зи дахагъэм уемыплъыф, жьыр щыкъабзэ, къыщІэж псыр хъущхъуэ Іуащхьэмахуэ дэкІыну емыхъуапсэ щымыІэми ярейц, - къыхагъэщырт студентхэм. - Ди хэку дыщэр я усыгъэхэм къыщагъэпъэгъуащ ди лъэпкъ усакІуэхэм я Іэдакъэщіэкіэхэм, ар фІыщІэу зыпльэгъуауэ щытахэу Пушкини Лермонтови, Толстойми, Грибоедовми.

КупщІафІэу, хьэлэмэту къызэрагъэпэщат зэхуэсыр. Абы щытепсэлъыхьащ адыгэхэм ди хабзэхэм, лъэпкъ фащэм, Іэщэ-фащэхэм, дуней псом щыцІэрыІуэ ди адыгэшым, щІыпІэ куэдым щызэльащІыса ди къафэхэм, лъэпкъыр адрейхэм къахэзыгъэщ нэгъуэщІ нэщэнэхэми. Апхуэдэу гупыитэншэ хъуакъым адыгэ Іэнэри. Адыгэхэр сыт хуэдэ лъэхъэни шхынкІэ жумарту, къэщІэкІэ фІыуэ зэрыщытари къыхагъэщащ. Махуэшхуэм къыхуэзрагъэпэща адыгэ шхыныгъуэхэм я гъэлъэгъуэныгъэ къулейри а псалъэхэм я щыхьэтт. Махъсымэ, мэжаджэ, кхъуейжьапхъэ, джэдлыбжьэ, лыгъурлыбжьэ, джэшлыбжьэ, джэдыкІэрыпщ, щІакхъуэ зэтеуПІэщыкІ, хьэлыуэ, жэмыкуэ, пІастэ, нэгъуэщІ куэди щыплпагъурт студентхэм яуху адыгэ Іэнэхэм.

Махуэшхуэм зэтхэм я гукъыдэжьыр нэхъри къаІэтащ КъБКъУ-м уэрэдымкІэ и театр «Амикс» гупым, медколледжым и студентхэм ягъэззэщІа уэрэдхэм, къафэхэм, ахэр къыздэжа усэхэм. Куэдым гукъинэ ящыхъуащ Бейкъазы Тамерлан, Сатушы Инарэ, Атэщауэ Мадинэ, Амщокъуэ Амырхъан, Емзэгъ Исльан, Вэрыпі Эльмирэ, нэгъуэщІхэми ягъэззэщІа уэрэдзэмрэ къафэхэмрэ. Пльпкъым и щІыхьыр, и пщІэр зыІэт студентхэр зэхэщІэгъуэу къыздэжа усэхэр. Абыхэм я псалъэхэм гур хагъахъуэрт, илъэс мин куэд къэзыкІуа лъэпкъ уардэм уэзрыщыщым папщІэ пагагъэ къыпхалъхьэу. Гуфіэгъуэр зэхуащІыжащ махуэшхуэ джэгукІэ.

Адыгэхэм (шэрджэсхэм), Адыгэ фащэм я дунейпсо махуэхэр къызыхуэтыншэу къызэгъэпэщыным икІи екъэкІуэкІыным я зэфІэкІ ирахъэлІащ медколледжым и егъэджакІуэхэу Сорыкуэ Юлиерэ Къуэщыісокъуэ Зухрарэ. Гуфіэгъуэ зэхыхьэм абыхэм щагъэлъэгъуа лажьыгъэхэр, шэч хэмылъу, еджапІэм щекІуэкІ гъэсэныгъэ Іуэхухэм я зы Іыхьэ къудейуэ аращ. Лъэпкъым бгъэдэлъ псэкупсэ къулеягъым щІалэгъуалэр ешэлІэныкІэ, и хабзэр, тхыдэр нэхъри яфІэгъэщІэгъуэн хъунымкІэ апхуэдэ зэхыхьэхэм мыхьэнэшхуэ зэраІэм шэч хэлъхъэм. Адыгэ усакІуэшхуэ Бемырзэ Мухьэдин зэрыжиІащи,

Уи адэжьхэм я бзэм урипсалъэу,
Я хьыбарыжь Іущхэр уи пшынальэу,
Хьэхъум я нэхъыфІыр зыхьуагъэхьу,
Ху махъсымэ фальэр зэІэпыпхьу,
Зэ уадыгэну сыт и уасэ!
... Уи нэмыс, уи фащэ, уи джэгукІэм
Уи щІэблащІэ уардэр щыгуфІыкІыу,
УщІэпсальэр, уэрпсальэр пщІэжу,
Уи Хэку лъапІэр тыгъэкІэ бгъэпэжу,
Зэ уадыгэну сыт и уасэ!

ЖЫЛАСЭ Маритэ.

Фокіадэм и 27-м «Нарт Хэку» щІалэгъуалэ хасэм Профсоюзхэм Щэнхабзэмкіэ я уардэунэм къыщызэригъэпэщащ Адыгэ фащэм и дунейпсо махуэм трауху зэхыхьэ дахэ.

Нэхъ дахэ щыІэкъым

«ФАЩЭ гъэфІэж» зыфІаща а гуфІэгъуэ Іуэхум щагъэлъэгъуащ Къэбэрдей-Балъкъэрым, Адыгейм, Къэрэшей-Шэрджэсым щыщ дэрбзэр Іэзэхэу Бэджокъуэ Беллэ, ДыщэкІ Радимэ, Мамий Земфирэ, Нэхущ Заремэ, Къуэдзокъуэ Иннэ, Боз Оксанэ, Хьурей Жаннэ, Цурмыт Руэаннэ, Дзыгъуанэ Анжелэ сымэ яда фащэхэр.

Лъэпкъым и набдзэ адыгэ фащэ зэкІужхэм псэр ягъэхъуапсэу, зым адрейр ефІэкІыжу дахэт. А псом хьэкъ пщащІыжырт, лІэщІыгъуэ бжыгъэ хъуауэ адыгэхэм къадэгъэуэгурыкІуэ фащэр Іэпкълъэпкъыр зыгъэдахэ фэильхьэгъуэ къудей мыхъуу, ди лъэпкъым илъэс мин бжыгъэкІэ къизэуа и нэмысым, щІыхьым щыщ Іыхьэ дахэу зэрыщытыр. А пщыхьэщхьэм утыкум къыгъэкІуэкІа чэзуэзэпэныхьым (флэшмобым) щытекІуэхэу Пэрыт Ирадэ, Щоджэн Дисанэ, Ажий Къантемыр сымэ. Абыхэм яхуэупсащ Нэхущ Чэрим и концертым зэрыкІуэну билетхэмкІэ.

Тыгъэхэр зыхуагъэфэщэхэм ахэр яритыжри, Нэхущ Чэрим къыхигъэщащ щІалэгъуалэм я жэрдэмым хуабжьу зэрыщыгуфІыкІыр, гушхуэныгъэ мыкІуэщІ къызэрыхилъхьэр.

«Нарт Хэкум» къыбгъэдэкІ фІыщІэ тхыльхэр «Фащэ гъэфІэж» зэхыхьэм гугъу дехьа псоми ираты жа иужькІэ, пшыхьым и кІэухыу къызэрагъэпэща джэгум къызэхуэсахэр я гуапэу хэтащ.

ИНЭРОКЪУЭ Данэ.
Сурэтхэр **Къарей Элинэ** *трихащ.*

«Шыхэмрэ дамыгъэхэмрэ»

● Гъэлъэгъуэныгъэхэр

Црым Русланрэ Бещто Зэкирэ.

Фокіадэм и 28-м. Адыгэ фащэм и дунейпсо махуэм, Сэралъп Мадинэ и Арт-центрым къыщызэІуахащ ди лъэпкъэгъу Іэпэіэсэ Бещто Зэки и Іэдакъэщіэкіэхэм я гъэлъэгъуэныгъэ. «Шыхэмрэ дамыгъэхэмрэ» фІэщыгъэм щІэту.

БЕЩТО Зэки Тыркум щыпсэу адыгэхэм ящыщщ, Истамбыл дэт университетхэм я зым щэнхабзэмрэ модэмкІэ щрегъаджэ. Зэки и зэфІэкІи и къаруи лъэпкъ щэнхабзэм зегъэужьыным зэрыхилъхьэр нэрылъагъуц.

Абы и лэжьыгъэхэм адыгэ нагъыщэхэр щыкуэдщ, пасэрей хьэпшыпхэр иджырей гъащІэм гъэщІэгъуэну хеГъэзагъэ. Гъэлъэгъуэныгъэр къыщызэІуаха махуэри аращ Адыгэ фащэм и дунейпсо махуэм щІрагъэхьэлІари.

Щоджэнцыкіу Алий и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрым и артисткэ Тхьэщыгъуей Жаннэ выставкэр къызэІуихыу къызэхуэсахэм Зэки яригъэцІыхуа нэужь, ди лъэпкъэгъум и Іэдакъэщіэкіэхэм я гугъу ищІащ.

- Зэки адыгэшым хуиІэ лъагъуныгъэр мы выставкэм наІуэ тщещІ. АдыгэлІым и ныбжьэгъу пэжу сыт зэмани щыта адыгэшым абы и творчествэм уеІэ хэха щиубыдащ, - жиІащ Тхьэщыгъуейм.

- Лъэпкъым къыдекІуэкІ Іэщіагъэхэр зиІэ цІыху, абы хуей щысльагъуекІэ хуабжьу согуфІэ. Уримыгушхуэн плъэкІыркъым Зэки хуэдэ цІыху Іэпщіэлъапщіэхэр къызэрытхэкІам. Хуабжьу лажьыгъэ гугъущ, зэман куэди зытекІуадэщ ахэр. Зэки Тхьэр зэчий инкІэ къызэрыхуэупсар дэтхэнэ и зы лажьыгъэми уи фІэщ ящІ. Ди лъэпкъ Іэщіагъэр адыгэхэм я мызакъуэу, адрейхэми ебгъэлъагъуфыну зэфІэкІ Тхьэм къуит. Дуней псом цІэрыІуэ ущыхъуну ди гуапэщ, - жиІащ «Адыгэ унэ» тыкуэн-музейр зей Іутіыж Мэжид.

Бещто Зэки и зэфІэкІыр зэрылъагэр къыхигъэщри, дяпэкІи ефІэкІуэну екъуэхъуащ композитор цІэрыІуэ ХьэІупэ Джабрэіил.

Гъэлъэгъуэныгъэр щекІуэкІ пэшым и кум пхъэм къыхэщІыкІа шы льагэ итт, и пкъыр тхьипхъэщІыпхъэхэмкІэ гъэщІэгъуэну гъэдахауэ. Псом хуэмыдэу узыІэпашэрт щэкІ бзыхьэхуэ цІыкІуэм къыхэщІыкІауэ шым и теплъэр къызызтещ сурэтхэм. Лъэпкъ дамыгъэхэми увыпІэ хэха щаубыдащ Зэки и выставкэм. Фэм къыхэгъэсыкІа лъэпкъ дамыгъэхэр зэрыт сурэтым абы къекІуэлІахэм щхьэж езым ейр къыщилъыхъуэрт. А псом къищынэмыщІауэ, Зэки утыку кърихьат бзылъхуГъэм зэрызигъэдахэ хьэпшыпхэр - Іэпъынхэр, Іэпщэхъухэр, ваКъэхэмрэ чысэхэмрэ, дэтхэнэми екІупс адыгэ нагъыщэхэр якІэрылъу. Псом нэхърэ нэхъыщхьэращи, абы и дэтхэнэ Іэдакъэщіэкіми щынэрылъагъущ и лъэпкъым хуиІэ лъагъуныгъэр.

Уи гуапэ мыхъуу къанэртэкъым, ди лъэпкъэгъум и Іэхэр адаІыгъын, и пшыхьыр хуагъэдэхэн мурадкІэ адыгэ фащэкІэ хуэпа щІалэгъуалэ куэд абы къызэрекІуэлІар. Пшыхьыр иуха иужькІи цІыхухэр хэкІуэтэху зэбгрыкІыжакъым - абыхэм къытрагъэзэжурэ зэпаплъыхьырт щІагъыбзэ куу зыщІэлъ хьэпшыпхэмрэ сурэтхэмрэ.

ЩОМАХУЭ Залинэ.
Сурэтхэр **Къарей Элинэ** *трихащ.*

● Гъуэгу щIэдзапIэ

Сэралъп Лалинэ япэ йощ

Тенджыз ФIыцIэм и Iуфэм Iут Геленджик къалэм студентхэм папщIэ щауху спорт-узыншагъэр щрагъэфIакIуэ «Лэгъупыкъу» («Радуга») центрым иджыблагъэ щекIуэкIащ дизайнер, модельер ныбжьыщIэхэм я дунейпсо зэпеуэ. «ПОДИУМ» фIэщыгъэр зиIа зэхьэзэхуэм екъулIэныгъэ яIэу хэтащ КъБКъУ-м Архитектурэмкl, ухуэныгъэмрэ дизайнымкIэ и институтым дизайнымкIэ и колледжым щеджэхэр. Абыкlэ хъыбар къыдигъэщIащ университетым и пресс-Iэнатlэм и лэжьакIуэ Солгаловэ Наталье.

Я ЗЭФIэкIхэр игъэльэгъуэн мурадкIэ зэпеуэм зыкъраГъэхьэлат ди къэралым, нэгъуэщI щIыналъхэм щыщ дзрбзэр ныбжьыщIэхэм. Абыхэм яхэтт ди хэкум щыIэ къалэ 20-м - Владикавказ къыщыщIдзауэ Новосибирск нэс - я лIыкIуэхэр. Апхуэдэу зэхьэзэхуэм и утыку кьихьащ Цхинвал (Осетие Ипщэ Республикэ), Луганск (Луганск Лъэпкъ Республикэ), нэгъуэщI хамэ къэралхэми я IэщIагъэлI ныбжьыщIэхэр. КъБКъУ-м икIа гупым хэтащ студентхэу Ушар Саинэ, Сэралъп Лалинэ, ЛIуп Марианнэ, Глашевэ ФатIимэт сымэ.

Зэхьэзэхуэм кърахьэлIа лэжьыгъэхэм набдзэгубдзаплIэу хэплъащ щыгъыным и дизайнымкIэ щIэрыIуэ IэщIагъэлIхэр зыхэт къэпщытакIуэхэр. Ди гуапэ зэрыхъущи, ди пщащхэм я мастэпэм къыпыкIа щыгъынхэм пщIэшхуэ щагъэтащ зэпеуэм. Сэралъп Лалинэ ида фэилъхьэгъуэхэм, «4+1» зыфIищахэм, «Прет-а-порте» унэтIныныгъэм япэ увыпIэр къыщыхуагъэфэщащ. Ушар Саинэ и «Гъэмахуэр идогъэжьэж» щыгъын гупыр «Дебют» унэтIныныгъэм етIуанэ щыхьащ.

- Къэбэрдей-Балъкъэрым кьикIа дарбэзр ныбжьыщIэхэм ягъэльэгъуэ фэилъхьэгъуэхэр куэдым хьэлэмэт къытщыхъуащ. ЖыпIэнурамэ, а пщащхэм я IэдакъэщIэкIхэр зэпеуэм щIэуэ къытхуэзIуиха напэкIуэцI телъыджэт, - жиIащ къэпщытакIуэ гупым и унафэщI Хилькевич Александр, зэпеуэм кърикIуахэм щытепсэлъыхьыжьым.

Зыхуеджэ IэщIагъэм и хъер зыльэгъуа ныбжьыщIэхэм дохъуэхъу апхуэдэу текIуэныгъэ куэд дяпэкIи зыIэрагъэхьэну.

КЪАРДЭН Маритэ.

● КъБР-м щыIэ МВД-м къет

ЗэхьэлIэгъуэ мини 2-м щIигъу

КъБР-м щыIэ МВД-м Наркотикхэм кIэлъыплъыныкIэ и Iуэхущ1апIэм и лэжьакIуэхэм «Iущхъэ» Iуэхум хиубыдэу Налшык къалэм щаубыдащ илъэс 37-рэ зи ныбжь, щIыпIэм щыпсэу цIыхухъур. Ар къыщIащым къытрахащ «гашиш» наркотикхэкI.

ЯУБЫДАМ къищта фэтэрыр щыщIащыкIым кагъэутащ гашиш грамм 420-рэ, гранатэм ещхь хьэпшып, пIэтIронхэр зыщIыгъу щакIуэ фоч.

Хабзэхъумэхэм къызэратымкIэ, къытраха наркотикхэр зэхьэлIэгъуэ мини 2-м щIегъу, «бэзэр щхуэхэм» сом мин 750-рэ щиуасэу.

ЦIыхухъум ехьэлIа уголовнэ Iуэху къаIэтащ, следствэ Iуэхухэр ирагъэкIуэкI.

Къалъыхъуэ

Урысей МВД-м Налшык къалэм щиIэ Управленэм къелъыхъуэ УФ-м и Уголовнэ кодексым и 199-нэ статьям и 2-нэ Iыхьэм къыщыгъэлъэгъуа щIэпхъаджагъэр илэжьауэ шэч зыхуащI **Ажахъуэ Сафудин Машэ и къуэр**, 1972 гъэм къалъхуар, мы зэманым хабзэхъумэхэм зыщцзыгъэпщкIур.

Ажахъуэ Сафудин Машэ и къуэр здэщыIэр уэбыхуныкIэ сэбэп хъуну хъыбар гуэр фщIэмэ, дыныволъэIу фыкъэпсэльэну мы телефонхэмкIэ: (8662) 49-46-02, 74-07-33, 42-35-92, 02, е полицэм и къудамэ нэхъ фпэгъунэгъуэм зыхуэвгъаззми хъунущ.

КъБР-м щыIэ МВД-м и пресс-Iуэхущ1апIэ.

● Узыншагъэ

Республикэ клиникэ сымаджэщым Лъынтхуэ узыфэхэм щеIэзэ и щIыналъэ центрым операцэ гугъу щрагъэкIуэкIащ.

Дохутырхэм я зэфIэкI

НЕВРОЛОГИЕ къудамэм щIэлъ сымаджэм и узыншагъэр къыщапщытэм, и гъащIэмкIэ шынагъуэ зиIэ узыфитI къахутащ: щхьэ кIуцIым екIуалIэ лъынтхуэхэм ящыщ зыр зэпычат, пщэм ирикIуэ лъынтхуэхэм щэ тыкъыр цIыкIухэр кIэрищIат. Операцэ хэмыту Iэхур зэфIэкIынтэкъым, ауэ зырызу абы и ужь уихьэнри шынагъуэт. Абы къыхэкIыу, дохутырхэр зэчэнджэщыжри, зы операцэкIэ зэфIагъэкIащ.

Операцэ ящIа сымаджэр, Эльбрус куажэм щыщ Байдаев Хьэмзэт, етIуанэ махуэм къэтэджащ икIи и закъуэу къикIухьащ. «Си щытыкIэр хъарзынэщ, дохутырхэм фIыщIэ яхузощI», - жиIащ абы.

Операцэр ирагъэкIуэкIащ Склифосовскэм и цIэр зезыхьэ, Нейрохирургиемкlэ щIэныгъэкъэхутакIуэ институтым и нейрохирургие къудамэ №21-м и унафэщI Лукьянчиков Виктор, Лъынтхуэ узыфэхэм щеIэзэ центрым и унафэщI Къуэжей Заур, дохутыр-нейрохирург Хасаов Руслан, дохутыр-анестезиолог Гекиевэ Жаннэ сымэ.

Къуэжей Заур зэрыжиIэмкIэ, Лъынтхуэ узыфэхэм щеIэзэ центрым къиужьрей илъэсхэм екъулIэныгъэхэр яIэу операцэ гугъуэхэр щащI, ауэ иджырейм хузэ щытыкIэхахэр куэдрэ ирихьэлIа-ри.

КъБР-м Узыншагъэр хъумэныкIэ и министерствэм и пресс-Iуэхущ1апIэ.

● Ди сурэт гъэтIылъыгъэхэр

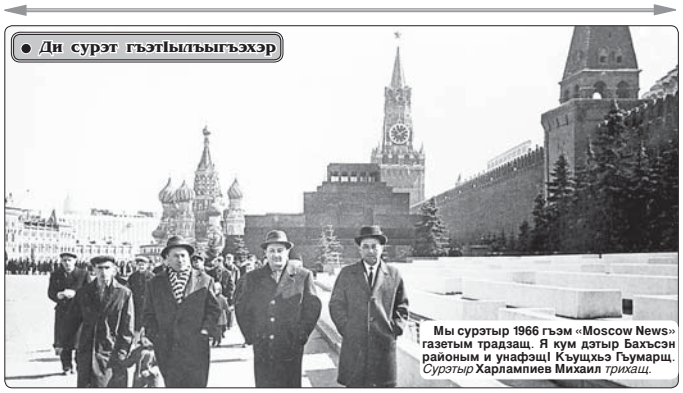

Мы сурэтыр 1966 гъэм «Moscow News» газетым традзащ. Я кум дэтыр Бахъсэн районым и унафэщI Къущхьэ Гъумаршэ. *Сурэтыр* **Харлампиев Михаил** *трихащ.*

И пIалъэр къэмысу лейтенант нэхъыжь цIэр къыфIащ

Къэбэрдей-Балъкъэрым щыщ, дуней псом тIэунейрэ и чемпион Ласицкене Марие

Урысей Федерацэм зыхъумэжныгъэмкIэ и министрым Iэ щIидзащ Ласицкене Марие и пIалъэр къэмысу лейтенант нэхъыжь цIэр къыззрыфIащамкIэ унафэм.

Дуней псом тIэунейрэ и чемпион Ласицкене апхуэдэуи щытекIуащ «Бриллиантовая лига-2017» зэхьэзэхуэм и финалым. Мы гъэм зыхэта зэпеуэ псоми абы бжьыпэр щиубыдащ.

КЪАУДЫГЪУ Заур.

● ПщIэ

● Дзюдо

Урысейпсо зэхьэзэхуэм ирагъэблагъэ

Къэбэрдей-Балъкъэрым дзюдомкIэ и федерацэм и президент Емкъуж Мухьэмэд хъыбар къыззрыдитэщIамкIэ, Грозэнэ къалэм мы махуэхэм щекIуэкIа, Кавказ Ищхьэрэ федеральнэ щIыналъэм и зэхьэзэхуэм КъБР-м и дзюдоистхэм медаль зэмылIэужьыгъуэу 8 къыщахьащ.

ШэщэныМ и къалащхьэм дзт «Олимпийский» спорт комплексым и алэрыбгъуэ щызэхуэсат илъэс 18-м зи ныбжьыр щIимыгъуа, КИФЩI-м и щыпIэ псоми кьикIа ныбжьыщIэ 600-м щIигъу.

ИригъэкIуэкIа зэпэщIэтыныгъэ гуащIэхэм псоми текIуэныгъэ щызыIэригъэхьащ зи хьэпIагъыр кипрограмм 70-м нэблагъэ Кабловэ Миланэ. Къэбэрдей-Балъкъэрым иджыри зы дыщэ медаль къыхуихьащ килограмм 90-м нэблагъэхэм я гупым щыбанэ Шырыт Астемыр.

ЩIыналъэ зэхьэзэхуэм дыжьын медалхэр къащIэрыхьащ Мэтай Даринэрэ (кг 40) Балъкъыз Алихъанрэ (кг 73-рэ). Ещанэ увыпIэхэр зыIэрагъэхьащ Шормэн Элеонорэ (кг 40), Уздеков Алим (кг 60), Кьардэн Ренат (кг 66-рэ), Касумов Ренат (кг 81-рэ) сымэ.

«Кавказ Ищхьэрэ федеральнэ щIыналъэм и зэпеуэм щытекIуахэмрэ къыщыхэжаныкIахэмрэ Iэмал ягъуэтащ щэкIуэгъуэм и 5 - 10-хэм ЯлтэкIа къалэм щекIуэкIыну урысейпсо зэхьэзэхуэм хэтыну», - жиIащ Емкъуж Мухьэмэд.

ЖЫЛАСЭ Замир.

Шыбзыхъуэ Алинэ текIуэ

● Шахматхэр

Къэбэрдей-Балъкъэрым шахматхэмкIэ зэхьэзэхуэхэм Аруан щIыналъэм щыщхэр нэхъыпэм куэдрэ щытекIуахьым. Иджыблагъэ ар хуэзфIэкIащ Шыбзыхъуэ Алинэ. Ар щынэхъыфIащ ныбжьыщIэхэм я республикэпсо чемпионатым.

НАРТКЪАЛЭ дэт курыт еджапIэ №3-м и еханэ классым щIэс Шыбзыхъуэ Алинэ нэгъабэ ещанэ увыпIэр щиубыдащ зи ныбжьыр илъэс пщыкIутху мыхъуахэм ирагъэкIуэкIа республикэ чемпионатым. Мы гъэм псоми ефIэкIыфащ.

ЩIэныгъэ гуэдзэн щрагъэгъуэт «Лэгъупыкъу» центрым Алинэ шахматхэм щыхуегъаса тренер-егъэджакIуэ Бахъуэ Мухьэмэд. Абы и иужьрей текIуэныгъэм куэд дыдэ щыгуфIыкIащ. Къапщтэмэ, ар щеджэ школым и унафэщI Хьэмыз Суфян еджакIуэхэр линейкэм щызэхуишэри, Шыбзыхъуэм и дыщэ медалымрэ грамотэмрэ гуфIэгъуэ щыгъыкIэм иту Iэрихьэжащ икIи псоми къабгъэдэкIыу гуапэу ехъуэхъуащ.

- Алинэ ебланэ классым щIэсщ икIи фIы дыдэу йоджа, - къыжиIащ Хьэмызым. - ЯIэ иригъэщ предметыр, дауи, математикэращ - абы Iэмал къует кууэу угупсысэну. Ди хъыджэбзым и текIуэныгъэм зэрышколу дрогушхуэ.

Къэбэрдей-Балъкъэрым шахматхэмкIэ зэфIэкI зиIэ и ныбжьыщIэхэм иджыри зы къаухъуащ. Адэкlэ псори зэлъытыжар езыраш. Шыбзыхъуэм и тренерым зэрыжиIэмкIэ, иджыпстукIэ абы и къалэн нэхъыщхьэр Урысей Федерацэм спортымкIэ и мастерым и кандидатым и мардзэхэр гъэзэщIэнырщ. Ар Iуэху тыншкъым икIи куажбэу гугъу узыдехьыпхьащ. Арщхьэкlэ Алинэ лъэпощхьэпохэм къапикIуэту есакъым икIи текIуэныгъэм сыт щыгъуи щIэбэныну и мурадщ. Апхуэдэ ерыщащ къыхилъхьащ район военкоматым щылажьэ и адэ Шыбзыхъуэ Инал. Абыи шахматхэр зыхилъхьэ щIэзэкъым, ауэ иджы Алинэ къыщыхигъащIэр нэхъыбэрэщ. Адрей ипхъу нэхъыщIэхэри и къуэри а спорт лIэужьыгъуэм дехьэх. Хэт ищIэн, абыхэмэ, Алинэ хуэдэу, чемпионхэр къахэкIынкIэ хъунщ.

ТЕМЫР Дисанэ.

Жьы хъуа унэхэр ирах

Кхъахэ хъуа унэхэм щыпсэухэр къыщIэгъэIэпхъукIыным теухуауэ 2013 гъэм къащта къэрал программэм и пIалъэр мы илъэсым йокI.

АР ЗЭРАГЪЭПсЭжьА зэманым кьриубыдэу Iуэхугъуэ мащIи щызэфахакъым ди республикэм. 2017 гъэр икIыуе иджыри унэ 95-рэ зыхуэй хуагъэззэну къапэщытщ.

Унэ кхъахэ нэхъыбэ, къапщтэмэ, тетщ Малокъэбэрдей, Нэхущым, КIыщокъуэм, Чеховым я уэрамхэм. Программэр зэрагъэлэжьа пIалъэм кьриубыдэу къэуэнкIэ шынагъуэ унэхэм щыпсэуа унагъуэ 589-м псэупIэщIэхэр ираташ.

ШЭРЭДЖ Дисэ.

Жэпуэгъуэ мазэм екIуэкIыну зэIущIэхэр

● Футбол

Урысей Федерацэм и етIуанэ дивизионым и «Ипщэ» гуп

ЕпщыкIутIанэ джэгугъуэ
Жэпуэгъуэм и 6
(мэрем)
«Кубань-2» (Краснодар) - «Динамо-Ставрополь» (Ставрополь)
Жэпуэгъуэм и 7
(щэбэт)
«Спартак-Владикавказ» (Владикавказ) - «IэфIыпс» (IэфIыпс)
«Армавир» (Армавир) - «Биолог-Новокубанск» (Прогресс)
«Анжи-2» (Махъэчкъалэ) - «Ангушт» (Нэзрэн)
«Черноморец» (Новороссийск) - «Краснодар-2» (Краснодар)
«Дружба» (Мейкьуапэ) - СКА (Дон Iус Ростов)
«Мэшыкъуэ-КМВ» (Псыхуабэ) - «Спартак-Налшык» (Налшык)
«Академия» (Дон Iус Ростов) - «Чайка» (Песчанокопское)

ЕпщыкIущанэ джэгугъуэ
Жэпуэгъуэм и 11
(бэрэжьей)
«Биолог-Новокубанск» - «Академия»
«Легион Динамо» (Мэхъэчкъалэ) - «Армавир»
«Чайка» - «Кубань-2»
«Ангушт» - «IэфIыпс»
«Краснодар-2» - «Дружба»
«Спартак-Налшык» - «Анжи-2»
СКА - «Мэшыкъуэ-КМВ»
«Динамо-Ставрополь» - «Черноморец»

ЕпщыкIупIанэ джэгугъуэ
Жэпуэгъуэм и 15
(тхьэмахуэ)
«Академия» - «Легион Динамо»
«Армавир» - «Спартак-Владикавказ»
«Кубань-2» - «Биолог-Новокубанск»
«IэфIыпс» - «Спартак-Налшык»
«Черноморец» - «Дружба»
«Анжи-2» - СКА
«Мэшыкъуэ-КМВ» - «Краснодар-2»
«Чайка»

Урысей Федерацэм и кубок. Финалым и 1/8-нэ Iыхьэ
Жэпуэгъуэм и 25
(бэрэжьей)
«Спартак» (Мэскуу) - «Спартак-Налшык»

ЕпщыкIуханэ джэгугъуэ
Жэпуэгъуэм и 28
(щэбэт)
«Академия» - «Ангушт»
«Кубань-2» - «Спартак-Владикавказ»
«IэфIыпс» - «Краснодар-2»
«Черноморец» - «Мэшыкъуэ-КМВ»
«Анжи-2» - «Дружба»
«Чайка» - «Биолог-Новокубанск»
«Динамо-Ставрополь» - «Легион Динамо»
Жэпуэгъуэм и 19
(тхьэмахуэ)
«Армавир» - «Спартак-Налшык»

Къэбэрдей-Балъкъэрым и чемпионат
ТIощIрэ еянэ джэгугъуэ
Жэпуэгъуэм и 7
(щэбэт)
«Керт» (Къэхъун) - «Автозапчасть» (Бахъсэн)
«ХьэтIохъущыкъуей» (ХьэтIохъущыкъуей)
- «Прохладнэ» (Прохладнэ)
«Налшык» (Налшык) - «Жулдуз» (Хьэсэнай)
«Бедик» (Аргудан) - «Псыкуэд» (Псыкуэд)
Жэпуэгъуэм и 8
(тхьэмахуэ)
«Нарт» (Нарткъалэ) - «Бахъсэн» (Бахъсэн)
«ЛогоВАЗ» (Бабугент) - «Къундетей» (Шэджэм)
«Псыгуэнсу» (Псыгуэнсу) - «Родник» (Псынэдахэ)
«Тэрч» (Тэрч) - «Союз» (Сэрмакъ)

ТIощIрэ ебгъуанэ джэгугъуэ
Жэпуэгъуэм и 14
(щэбэт)
«Къундетей» - «Союз»
«Автозапчасть» - «Тэрч»
«Псыкуэд» - «Налшык»
«Нарт» - «Прохладнэ»
Жэпуэгъуэм и 15
(тхьэмахуэ)
«Родник» - «Бедик»
«Жулдуз» - «Керт»
«Бахъсэн» - «Псыгуэнсу»
«ЛогоВАЗ» - «ХьэтIохъущыкъуей»

ЕщэщIанэ джэгугъуэ
Жэпуэгъуэм и 21
(щэбэт)
«ХьэтIохъущыкъуей» - «Нарт»
«Къундетей» - «Автозапчасть»
«Жулдуз» - «Союз»
«Прохладнэ» - «Бедик»
Жэпуэгъуэм и 22
(тхьэмахуэ)
«Псыкуэд» - «Тэрч»
«Псыгуэнсу» - «ЛогоВАЗ»
«Керт» - «Родник»
«Налшык» - «Бахъсэн»

Редактор нэхъыщхьэ ХЬЭФIЫЦIЭ Мухьэмэд

Редколлегием хэтхэр:

ЖьэкIэмыхъу Маринэ (редактор нэхъыщхьэм и япэ къуэдзэ), **Жыласэ Заурбэч** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **Ширдий Маринэ** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **Къаншокъуэ Эллэ** (жэуап зыхьы секретарь), **Кьардэн Маритэ, НэщIэныджэ Замирэ, Хьэжыкъарэ Алик, Щхьэщэмыщ1 Иэ.**

Езыгъэтхахэр

«Адыгэ псалъэ» газетыр КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагъэтхащ (учредителхэр).

КъыдэзыгъэкIэмрэ редакцэмрэ я хэщIапIэр

360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; редакторэ нэхъыщхьэм и къуэдзэхэм - 42-63-64, 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкIэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ Iуэхухэмкlэ - 42-22-86; къуажэ гъащIэмрэ экономикэмкIэ - 42-57-59; щэнхабзэмкIэ - 42-75-36; обозревателхэм - 42-22-89; хабзэхъумэ Iуэхущ1апIэхэм ядэлэжьэныкIэ - 42-60-53; хъыбарыщIэхэмкIэ, спортымрэ письмохэмкIэ - 42-22-88; егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ - 40-15-31; зэдзэкIакIуэхэм - 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; бухгалтериемэ - 40-69-32; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер IэнатIэм - 42-26-41; сурэттехым - 42-75-78.

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаIэта Iуэхугъуэхэм я пэжагъымкIэ аэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Iуэху епIыкIэр зэтехуэ зэпыту щытхъым.

Газетыр Iэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пошт зэпыщIэныгъэхэмкIэ и управленэм.

Тел.: 76-01-28, 76-01-10

Газетыр 2016 гъэм дыдэгъэдзэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэныкIэ Къэбэрдей-Балъкъэр щIыналъэ Iуэхущ1апIэм ПИ №ТУ07-00117-м щIэту ятхащ.

Зы илъэсым газетыр 250-рэ къыдокI.

«Тетраграф» ООО-м щытрадзащ.
КъБР, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 33

Мы къыдэкIыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ **Джатокъуэ Залинэ,** *редактору* **ЖьэкIэмыхъу Маринэ,** *корректорхэу* **Щоджэн Инэ** *(1, 4-нэ нап.),* **Щоджэн Заирэ** *(2, 3-нэ нап.). КомпьютеркIэ газетым и тепльэр ящIащ* **Дол Маринэ, Ныр Саидэ, Щомахуэ Марианнэ, Бещто Оксанэ,** *сурэтхэм елэжьар* **Бицу Жаннэщ.**

Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер IэнатIэм щагъэхьэзыращ.

Газетым Iэ тradзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Индексыр 51531 ● Тираж 3.417 ● Заказ №1247